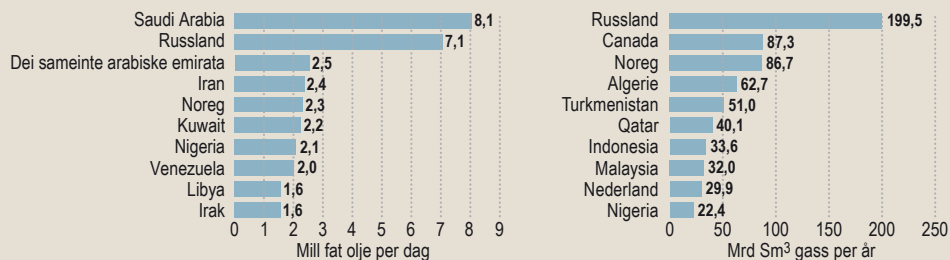

1 Petroleumsverksemda - Noregs største næring

Figur 1.1 Dei største oljeeksportørane (olje inkluderer NGL og kondensat) og gass eksportørane i 2007

(Kjelde: KBC Market Services)

Ved utgangen av 1950-åra var det svært få som trudde at havbotnen utanfor Norskekysten gøymde olje- og gassrikdommar. Men gassfunnet i Groningen i Nederland i 1959 førte til nytenking omkring petroleumspotensialet i Nordsjøen.

Med funnet av Ekofisk i 1969 begynte det norske oljeeventyret for alvor. Produksjonen frå feltet tok til 15.06.1971. I åra etterpå blei det gjort ei rekkje store funn. I dag er 60 felt i produksjon på den norske kontinentalsokkelen. Desse felte produserte i 2008 2,5 millionar fat olje (inkludert NGL og kondensat) per dag og 99,3 milliardar standardkubikk-meter (Sm³) gass, ein produksjon av salbar petroleum på i alt 242,2 millionar Sm³ oljeekvivalentar (o.e.). I 2007 var Noreg rangert som den femte største oljeeksportøren og den ellefte største oljeproduzenten i verda. Noreg var i 2007 den tredje største gass eksportøren i verda. Foreløpig ser det ut til at Noreg vil gå forbi Canada og vere nest største gass eksportør i 2008.

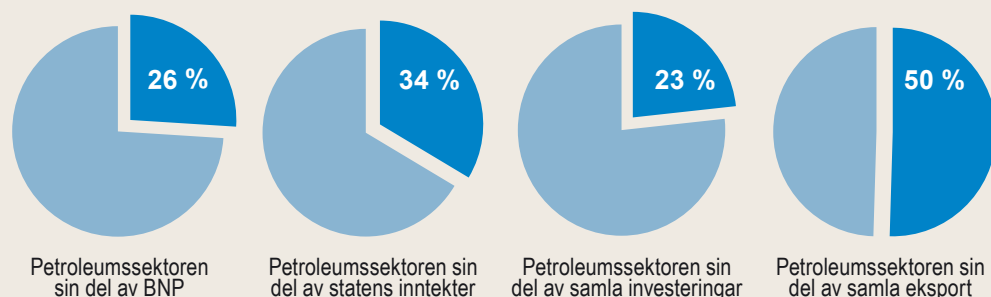
Petroleumsverksemda i det norske samfunnet

Petroleumsverksemda har hatt svært mykje å seie for den økonomiske veksten i Noreg og finansie-

ringa av det norske velferdssamfunnet. Gjennom 40 år har næringa skapt verdiar for godt over 7000 milliardar kroner, målt i pengeverdien i dag. I 2008 stod petroleumssektoren for 26 prosent av verdiskapinga i landet. Verdiskapinga i petroleumsnæringa er tre gonger høgare enn i landindustrien, og rundt omkring 23 gonger den samla verdiskapinga i primærnæringane.

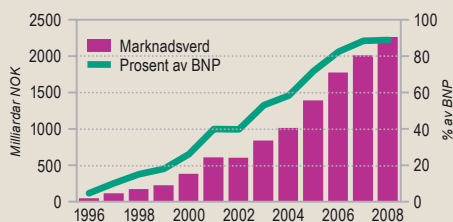
Skatt frå utvinningsselskapa og direkte eigarskap (SDØE) sikrar staten ein stor del av verdiane som petroleumsverksemda skapar. Nettokontantstraumen frå sektoren i 2008 utgjorde om lag 34 prosent av dei samla inntektene til staten. Gjennom meir enn 35 års produksjon har verksemda skaffa staten omkring 3750 milliardar kroner i nettoinntekter, målt i pengeverdien i dag. Statens kontantstrøm blir overført til eit eige fond, Statens pensjonsfond – Utland. Ved utgangen av 2008 var verdien av fondet 2 275 milliardar kroner.

Petroleumsinntektene blir fasa gradvis inn i økonomien ved å dekkje det strukturelle oljekorrigerte underskotet på statsbudsjettet. Innfasinga skjer om lag i takt med utviklinga i forventa realavkastning av fondet.

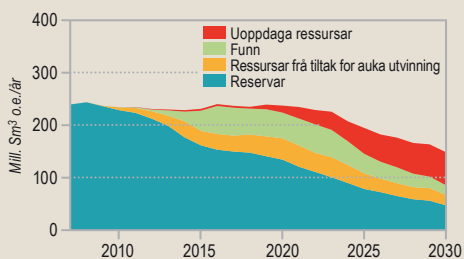

Figur 1.2 Makroøkonomiske indikatorar for petroleumssektoren

(Kjelde: Statistisk sentralbyrå/Finansdepartementet)

Figur 1.3 Storleiken på Statens pensjonsfond - Utland per 31.12.2008 og som del av BNP
(Kjelde: Statistisk sentralbyrå/Norges Bank)

Figur 1.4 Produksjonsprognose
(Kjelde: Oljedirektoratet/Olje- og energidepartementet)

I 2008 stod råolje, naturgass og røttenester for halvparten av Noregs eksportverdi. Petroleums-eksporten utgjorde rundt 600 milliardar i 2008. Det er 15 gonger meir enn eksportverdien av fisk.

Sidan oppstarten av petroleumsverksemda på den norske kontinentalsokkelen er det investert enorme summor i leiting, utbygging av felt, transportinfrastruktur og landanlegg. Per 31.12. 2008 var det investert godt og vel 2100 milliardar kroner, målt i pengeverdien i dag. I 2008 blei det investert omkring 130 milliardar kroner. Det utgjer 23 prosent av dei samla real-investeringane i landet.

Utviklinga framover

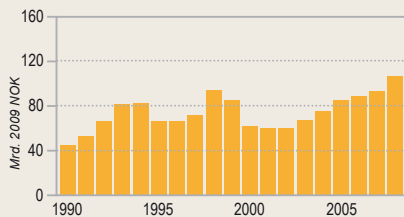
Vi har produsert om lag 38 prosent av det ein reknar med er dei samla ressursane på den norske kontinentalsokkelen. Dei attverande ressursane utgjer eit stort potensial for verdiskaping også i mange år framover.

Figur 1.4 viser ein prognose for produksjonen frå den norske sokkelen. Prognosen tek utgangspunkt i eit estimat frå Oljedirektoratet over utvinnbare petroleumsressursar, og byggjer på at styresmaktene og industrien gjer dei vedtaka som må til for at ein skal kunne vinne ut ressursane som er igjen.

Ein ventar at petroleumsproduksjonen vil halde seg relativt stabil dei næraste åra. Produksjonen av olje og andre væsker vil gradvis bli redusert. Gasseksporten vil derimot auke frå nivået i dag til mellom 115 og 140 milliardar Sm³ i løpet av det neste tiåret. Frå å utgjere om lag 40 prosent av den norske petroleumsproduksjonen i 2008 vil gassproduksjonsdelen auke betydeleg i åra framover. På lengre sikt vil talet på nye funn og storleiken på dei vere avgjerande for produksjonsnivået.

Aktivitetsnivået på norsk sokkel har auka betydeleg dei siste åra, og ein reknar med eit rekordhøgt investeringsnivå i 2009. Grunna utviklinga i verdsøkonomien den siste tida er årets prognoser betydeleg meir usikre enn vanlig. Det høge investeringsnivået på tross av den finansielle krisa skuldast at investeringane i 2009 i stor grad er drive av avgjersler som allereie er tatt og kontraktar som er inngått. Effektane av den negative økonomiske utviklinga ventast i sterkare grad å slå ut på eit seinare tidspunkt.

Oljeprisen er svært viktig for aktivitetsnivået og inntektene til staten. Prisen på olje har auka mykje dei siste åra og var over 140 dollar per fat i midten av 2008. Etter den tid har forverringa i verdsøkonomien ført til minsking i etterspurnaden etter olje og kraftig fall i oljeprisane. Ved inngangen til 2009 var oljeprisen i overkant av 40 dollar per fat. Når veksten i verdsøkonomien tek seg opp, er det grunn til å tru at også etterspurnaden etter olje igjen vil auke. Utviklinga for oljeprisen vil også avhenge av kor mykje olje produksjonskartellet OPEC vil tilføra marknaden dei neste åra.

Figur 1.5 Historiske investeringar
(investering i leiting er ikkje inkludert)
(Kjelde: Oljedirektoratet/Olje- og energidepartementet)